

6. Hafta- Kùltürün Başlıca Ögeleri

Kùltürün hangi ögelerden oluştuğu tartişmasının ortaya çıkardığı gùrùřlerde tam bir uyum yakalanamamıştır. Kùltür kendisi belirli kural ve yasalara dayanmadığından gùrùř ayrılıkları olması çok doğaldır. Kùltürü ögelere ayırmanın da doğru olup olmadığı bilinmemektedir. Kùltür devingen ve değişkendir ve bu özelliği ona veren etkenin genellikle ögelere dayalı değişiklikler olduğu dùřünülürse, kùltürü oluşturan ögeleri incelemenin faydalı ve hatta zorunlu olduğu kanısına varılabilir. Kùltür değişimlerini ortaya çıkaran güç, kùltür ögelerinde yaşanan değişme ve gelişmelerdir.

Kùltürü oluşturan ögeleri inceleyen araştırmacıların yaptıkları sınıflandırmalar üç başlık altına ayrılabilir:

1- Kùltürü iki büyük kısma ayıranlar (Bunların kısımlara verdikleri isimler tutmadığından aslında üçe ayırmaktadırlar):

- a. Ayrıma maddi kùltür, manevi kùltür adlarını verenler
- b. Kùltürü sanatlar/ teknikler ve adetler olarak ikiye ayıranlar
- c. Kùltür ögelerini tarih olan ve tarihi olan olarak sınıflandıranlar.

2- Üçlü ayırım yapanlar (Kùltürü insanların bedensel, toplumsal ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılayan araçlar bütünü olarak niteleyenler)

- a. Çok önemli olan, kùltürün özünü oluşturan ögeler
- b. Öz olmayıp yan çevrede buldukları halde birey veya toplum için önemli olan ögeler
- c. Önemsiz olan ögeler

3- Kùltürü çok daha fazla ögelerden oluşan bir bütün olarak görenler

Kùltür çok boyutlu ve karmaşık bir bütündür. Dolayısıyla daha çok ve değişik ögeden oluştuğunu dùřünenler gün geçtikçe artmaktadır. şerafetin Turan'a göre kùltürü oluşturan ögeler řu şekildedir: Dil, yazı, din, bilim, giyim-kuşam, sanat, yerleşme.

Kaynak: Őerfettin Turan, **Türk Kültür Tarihi**, Bilgi Yayıncılık, Ankara 1990, s. 42-44.